

Omastehooldus – see peaks olema meie kõigi asi

MAIO VANIKO

24. augustil toimus Viljandis teine omastehoolduse foorum, kus jagati teistega ennekoike omastehooldusega seotud kogemusi, kuid tõstatati ka mitmeid veel lahendamist vajavaid probleeme.

Nii näiteks leidsid puuetega laste vanemad, et paljudes linnades pole kohta, kuhu päevasel ajal jätta last, kes on nõ koolieast väljas.

“Oleks tarvis päevahoidu, kuhu ma saaksin oma erivajadusega lapse viia ajaks, mil ma ise olen tööl,” nentis üks lapsevanematest.

Kui erivajadustega laps saab täisealiseks, on tal vaja kohta, kus ta saaks olla, edasi areneda ja vajadusel ka eraldi elada.

Üks selline võimalus on nn peremajas elamine.

Eestis on sellistes kodudes praegu kohti 550 erivajadusega inimesele.

Tuntuim on ehk Maarja küla Põlvamaal, uusim aga Kodijärve Kodu Tartumaal. Tänapäevaks on Kodijärvel valmis viis üheteistkümnekohalist peremaja psüühilise erivajadusega inimestele.

Teenused kättesaadavaks kõikjal

See, kas sellised kohad võiksid paikneda lapse vanemate kodule võimalikult lähedal, on teine küsimus. “Minu 26-aastane vaimupuudega poeg sai vajaliku koha Tartusse, ise aga elan Tallinnas,” räägib ema, kes käibki seetõttu oma poega ühest Eesti otsast teise vaatamas. Sellepärast on ta tänulik sellele võimalusele. Praegu on pojal võimalik suhelda teiste sarnaste inimestega, saada uusi tuttavaid ning harjutada võimalikku iseseisvumist. Ainult tänu sellele on tema aga võimalik jälle tööle käia.

Sugugi vähemtähtis pole see, et omastehooldust toetavad teenused ühtlustuksid üle Eesti – seda nii kättesaadavuse, kui kvaliteedi osas. Praegu aga kõiki teenused igal pool Eestis kahjuks veel ei pakuta. On oluline, et

OLULISI MUUDATUSI UUEST AASTAST:

* Järgmisest aastast jõustub tööturuteenuste ja toetuste seaduse muudatus, millega muudetakse töötuna arveloleku tingimusi, omastehooldaja saab võtta ennast töötõtsijana arvele ka siis, kui valla- või linnavalitsus maksab talle hooldajatoetust.

* Samuti on uuest aastast õppelaenu tagasimaksimisest vabastatud lapsevanem, kes hooldab pidevalt sügava puudega last. Kui algselt oleks Sotsiaaldemokraatliku erakonna poolt esitatud eelnõu järgi õppelaenu kustutatud nii raske kui ka sügava puudega lapse vanemal, siis seda kitsendati – vastu võetud seadusesse jäi erand vaid sügava puudega lapse vanemale.

hooldatava vajadustega saaks võimalikult täpselt ja individuaalselt arvestada. Kui tegemist on näiteks hooldatavaga, kes saab ja ka tahab tingimata oma kodus elada, on mõnel juhul võimalik eluruumid vastavalt ümber ehitada (nt pesemistingimusi muuta).

Ka hooldaja vajab abi

Oluline on ka hoolduskoormuse vähendamine – hooldaja peaks saama vahepeal puhata. MTÜ Omastehooldus juhataja liige Helle Leppik tõdes, et hooldajad on nii mõnigi kord rääkinud sellest, et nad tunnevad kurnatust, üleväsimust, isegi

ükskõiksust. Tunnet, et oled üksi oma murega jäetud ja sinu enda vajadused jäävad unarusse. Samuti tuntakse vajadust inimese järele, kes tuleks ja juhendaks, kuidas hooldada.

Et hoolduskoormust vähendada, on sotsiaalministeerium planeerinud tulevases Euroopa Liidu 2014-2020 eelarveperioodist ligi 40 miljonit eurot. Sotsiaalministri Taavi Rõivase sõnul on ministeeriumi soov senisest enam toetada koduhoolduste ja tugiteenuste arendamist, et inimene saaks vajalikku abi oma kodus keskkonnas. Lisaks iseseisva toimetuleku toetamisele

väheneb nii ka omaste hoolduskoormus. Hoolduskoormust vähendavateks teenusteks on muuhulgas ka päevahoid ja kodus hooldamise teenused, aga ka lähedasele hoolduspuhkuse andmine.

Kui paljusid siis omastehooldust puudutab? 2012. aasta oktoobris Tartus toimunud sotsiaalhoolekande aastakonverentsil “Omastehooldus – hoolekande proovikivi” nenditi: Eesti on kokku üle 9 000 puudega lapsele, 29 000 sügava ja raske puudega tööealisele ja ligi 70 000 pidevat kõrvalabi ja hooldust vajavale eakale. Vaid 4% neist elab hoolekandeaustustes, enamus aga on oma perekondade hoole all. Ligikaudu 200 000 inimest Eestis on püsivalt seotud hoolduskohustusega, neist paljude koormus on ööpäevaringne ja aastakümneid kestev.

Me kõik vananeme, lähedased võivad jääda raskelt haigeks või on juba sündides terviserikkem, mistõttu puudub hooldusteema meid kõiki.

Omastehooldusest saab lähemalt lugeda koduleheküljelt: www.omastehooldus.eu

lustust pakkuma hakata. “Jälgime huviga arenguid ja võimalikke muudatusi kohustusliku ravikindlustuse seadusandluses,” kinnitas ta. “Kui tulevikus tuleb ette võimalusi pakkuda klientidele teenuseid, mida ravikindlustus ei kata, siis me kindlasti kaalume võimalusi selliste teenustega turule tulekut.”

Mandre märkis, et tänases olukorras on vajadus eratervisekindlustuse järele piiratud, kuna tõsiste tervisehäda-dega saab inimene korraliku abi ravikindlustuse süsteemi poolt, eksisteerib üsna tugev pearastide süsteem ning väiksemate hädade korral on võimalik juurde võtta ka mõistliku hinnaga tasulisi teenuseid.

“Üldiselt on eratervisekindlustus laiapõhjaline ja rohkem arenenud riikides, kus riiklik süsteem on nõrgem – mida ei saa väita täna Eesti kohta,” ütles Mandre. “Pikemas perspektiivis võiks eratervisekindlustusel siiski tekkida kohustusliku ravikindlustust täiendav, kuid mitte asendav roll.” Seda stsenaariumi mõjutavad tema sõnul ka rahvastiku vananemine, tervishoiuteenuste kallinemine, rahastamine, isiklik vastutuse ja omaosaluse suurus ning ka eratervisekindlustuse maksumise aspektid. “Eeltoodud põhjustel ei näe me eratervisekindlustusele lähiajal suurt turgu,” lausus Mandre.

Allikas: www.med24.ee

GoodNews kolis Kuma Raadiosse

Alates sellest suvest kajastab esimese Eesti heade uudiste portaali GoodNews häid uudiseid ka Kuma Raadio.

GoodNews peatoimetaja Monika Kuzmina ja Kuma raadiodirektor Mati Palmet lahkavad positiivse meedia teemasid iga nädal Kuma raadios. Suvel oli saade eetris laupäeviti kell 12.00 ja kordust kuulis esmaspäeviti kell 14.15 Kuma raadiost 101,0 MHz.

Kuma raadiodirektor ja legendaarne raadiohääli Mati Palmet ütleb heade uudiste levitamise kohta Kuma raadios: “See on huvitav eksperiment, sest Eesti meedia ruumis tuleb sihipäraselt tegeleda sellega, et negatiivset tõrjuda ja välistada. Saade on õnnestunud siis, kui kuulaja seda tegevust saatejuhtide poolt ei märka!”

Igas saates võeti läbi inimeste poolt enim loetud positiivsed uudised. Seni on esitopis olnud uudised headest inimestest, kes on tunnustusi saanud, andekatest ja tublidest väliseestlastest, kes maailmas läbi löövad, ettevõtetest, kes on korraldanud heategevuskampaaniaid, aga samuti ka lihtsad pesemisõpetused ja muud enese eest hoolitsemise nipid.

Sügisperioodil kolib saade teistele päevadele ja kellaaegadele, aga sellest kirjutame juba sügise hakul. Kõiki Kuma raadio eetris olnud saateid saab aga järelkuulata ka GoodNews portaalis sellel aadressil: www.goodnews.ee/goodnews-raadios.

MONIKA KUZMINA
GoodNews peatoimetaja

ÜLESKUTSE

Hea Terviselehe lugeja! Kui sa tead mõnda head inimest, kes vääriski kiitust ja tunnustust oma heade tegude eest, siis anna palun GoodNews toimetusele temast teada. GoodNews toimetusele usub, et kõik head inimesed vääriavad tänu ja tunnustust ning et üheskoos saame teha nende inimeste heaks kasvõi vähima – Me saame neid tänada!

Selleks oleme avanud ka **VIHJELEHE:**
www.goodnews.ee/saada-vihje.

Tasuta suurendus Vabaduse väljakul

Reedel, 30. augustil kell 20.30 tasub tulla kogu perega Vabaduse väljakule vaatama TASUTA etendust “Rahva aasta”, et olla taas 25 aastat tagasi aset leidnud pöördeliste sündmuste keskel. Etendus on loodud just Rahvarinde tähtpäeva jaoks toonaste pöördeliste sündmuste meenutamiseks ning praeguste plaanide järgi mängitakse seda vaid korra.

Õhtu jooksul astub lavale paar-sada inimest. Värskes kuues ja noorte solistide esituses ning sümfooniaorkestri seades tulevad esitamisele ka kõik Alo Mattiiseni viis isamaalist laulu.

Laulude vahel linastuvad spetsiaalselt selleks ürituseks lavastatud ning teostisündinud lugudel põhinevad lühifilmid, avades erinevat ja ootamatul moel ajastu tausta ja meeleolusid. Ain Mäeotsa sõnul oli kogu lavastusmeeskonna ning kõikide osalevate artistide tingimus, et üritusel on keelatud igasugune poliitiline propaganda ja valimisreklaam, ka ei astu lavale ükski poliitik.

Lisainfo: www.tallinn.ee

Kindlustusseltsid ei plaani eraravikindlustust pakkuma hakata

ERGO alustas juuli keskel esimese kindlustusseltsina Eestis ravikulude lisakindlustuse pakkumist, kuid teised kindlustusseltsid sellise tootega välja tulla ei plaani.

Kui ERGO pakub juba ligi 10 aastat vabatahtlikku ravikindlustust, mille põhiklientuuriks on olnud haigekassas kindlustamata inimesed, siis nüüd hakati pakkuma toodet, mis on mõeldud nendele, kel haigekassa kindlustus on olemas, kuid kes soovib veelgi laiemat kaitset. Med24.ee uuris suurematelt kindlustusseltsidelt, kas neil on plaanis sarnase tootega välja tulla.

Salva Kindlustuse kindlustusdirektor Urmas Kivirüüt rääkis, et Salva hinnangul toimib praegu riiklik ravikindlustussüsteem suhteliselt hästi, mistõttu ei ole plaanis sarnast toodet välja töötada. “Minu isikliku hinnangu järgi ei ole antud turg sellisele kindlustusele eriti suur, kuna tegelikkuses antakse selle tootega üsnagi piiratud kindlustuskaitset,” ütles Kivirüüt. “Lisaks see osa turust, kes oma sissetulekute järgi oleks võimeline seda toodet ostma, ei osta seda, kuna nad suudavad sellisel tasemel seda riski ise kanda ja see osa turust, kelle jaoks on pakutavad kindlustuskaitset suhte-

liselt mõistliku suurusega jääb liiga väikeseks, et see kindlustusseltsile huvitavaks muutuks, kuna selle segmendi jaoks on see toode lihtsalt liiga kallis,” lisas ta.

Kivirüüdi hinnangul on sellise kindlustustoote sihtgrupiks alla keskmise sissetulekuga ja keskmisest kehvema tervisega inimesed, kes näevad tootes kindlat teenimisvõimalust.

RSA Kindlustuse kindlustusosakonna juhataja Lauri Tõnise rääkis, et tervisekindlustuse tootevalikusse lisamise plaani RSA-l lähiajal ei ole.

“Seesam Insurance AS ei plaani hetkel Ergo ravikindlustuse tootega konkureerida hakata,” kinnitas ka Seesam Insurance ASi arendusosakonna juht Kaie Heido. Ta märkis, et reaalne vajadus sellise toote järgi võiks turul tekkida hetkel, kui inimestel on võimalus valida riikliku ja eraravikindlustuse vahel. “Kuni aga toimib hetkel kehvat ravikindlustuse süsteem, ei näe me sellele tootele lähiajal suuremat potentsiaali,” lausus Heido.

If Kindlustuse isikukindlustuse tootejuht Terje Rabe selgitas, et kuna If Kindlustus on varakindlustusselts, siis nemad vabatahtlikku tervisekindlustust ei paku. Tema sõnul on küsimusele, kui suurt turgu vabatahtlikule tervisekindlustusele nähakse, raske vastata. “Niikaua, kui toimib riiklik süsteem, ostavad vabatahtlikku kindlustust väga vähesed,” märkis ta. “Peamiselt need, kellel puudub riiklik haigekassakindlustus. Kui nõudlus on aga väike, siis on pakutava kindlustuskaitse hind kõrge.”

SEB Elu- ja Pensionikindlustuse juhataja esimees Indrek Holst rääkis, et kuigi turg arengud liiguvad vaikselt selles suunas, et eraravikindlustusele võiks mingi väike tegutsemisruum tekkida, siis hetkel SEB lähiajaks mingeid konkreetseid tootearendusplaane ei tee.

“Vaikselt on turg tekkimas ning sõltub see eelkõige riikliku kindlustuse suutlikkusest ilma järjekordadeta teenust pakkuda,” ütles Holst. “Kui riik suudaks enda ravikindlustust tõhusamaks muuta, siis kaoks turg sootuks.” Holsti hinnangul on antud toote sihtgrupp kindlasti jõukamad kliendid, kes väärtustavad järjekordades

kaotatud aega ning saavad endale lubada selles osas lisakulusid, samas ka teadlikumad, kes oskavad kindlustuse väärtust hinnata.

“Selles suhtes võib hinnata, et Eesti turg/klient ei ole just kõige teadlikum isiku riskidega seotud kindlustuse osas,” lisas ta. Holsti sõnul tekitab selle teenuse osas veel küsimus, kes on sellise kindlustuse juures raviteenuse pakkujat?

“Kui see on erakapitaalil põhinev arstiabi, siis kas selleks, et eraarsti juurde jutule saada, peab ikka kindlustust ostma?” arutles ta. „Kui aga raviteenuse andja on riiklik süsteemis olevad teenuse pakkujad, näiteks mõni suurem haigla, siis tekivad hoopis teised küsimused, näiteks, kelle arvelt kiiremat teenust pakutakse?“ “Kui nüüd haigla ütleb, et sisemiste ressursside arvelt, siis võiks ju neid sisemisi ressursse kohe leida ja vastavat teenust kättesaadavamaks muuta,” lisas Holst. “Ühesõnaga, selline eetilist laadi küsimus eelkõige nn riiklikele raviteenuse pakkujatele.”

Swedbank Lifeinsurance SE äriarenduse juht Mihkel Mandre rääkis, et Swedbanki elukindlustusel ei ole lähiajal plaanis eratervisekind-